

**UCHWAŁA NR XXIII.247.2026
RADY GMINY CZŁUCHÓW**

z dnia 25 marca 2026 r.

w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Człuchów na 2026 rok”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zmianami), art. 11a w związku z art.11 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580 ze zmianami)

– Rada Gminy Człuchów uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjąć program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Człuchów na 2026 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Człuchów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia opublikowania w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Przewodniczący Rady Gminy

Anna Duraj

PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY CZŁUCHÓW NA 2026 ROK

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1. Ilekroć w niniejszym programie mowa jest o:

- 1) Urzędzie, należy przez to rozumieć Urząd Gminy Człuchów;
- 2) Referacie Urzędu Gminy Człuchów, należy przez to rozumieć wyznaczoną przez Wójta Gminy Człuchów komórkę organizacyjną, której powierzono realizację niniejszego programu;
- 3) przytulisku, należy przez to rozumieć miejsce czasowego pobytu zwierząt nie będące schroniskiem, w którym zapewnione są właściwe warunki bytowania zwierząt w rozumieniu ustawy o ochronie zwierząt;
- 4) zwierzętach bezdomnych, należy przez to rozumieć zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały;
- 5) zwierzętach domowych, należy przez to rozumieć zwierzęta tradycyjnie przebywające wraz z człowiekiem w jego domu lub odpowiednim pomieszczeniu, utrzymywane przez człowieka w charakterze jego towarzysza;
- 6) kotach wolno żyjących, należy przez to rozumieć koty urodzone lub żyjące na wolności (żyjące w otoczeniu człowieka w stanie dzikim);
- 7) Programie, należy przez to rozumieć *Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Człuchów na 2026 rok.*

§ 2. 1. Koordynatorem *Programu* jest Wójt Gminy Człuchów, za pośrednictwem wyznaczonego Referatu;

2. Realizatorami *Programu* są:

- 1) na poziomie Gminy Człuchów - Wójt, za pośrednictwem wyznaczonego Referatu;

2) organizacje pozarządowe, których celem statutowym jest ochrona zwierząt, współpracujące z Urzędem Gminy Człuchów i innymi jednostkami organizacyjnymi gminy Człuchów.

§ 3. Wprowadzenie

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Człuchów na 2026 rok w głównej mierze ma za zadanie ograniczenie bezdomności zwierząt, w szczególności psów i kotów w tym kotów wolno żyjących oraz zwierząt gospodarskich.

Większość działań określonych w *Programie* dotyczy psów i kotów, ponieważ skala bezdomności tych zwierząt jest największa w całym kraju.

§ 4. Podstawa opracowania

Opracowanie „*Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Człuchów na 2026 rok*” wynika z art. 11a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt.

W celu zapewnienia opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz określenia zasad ich wyłapywania, Rada Gminy Człuchów uchwała corocznie do 31 marca niniejszy program, który obejmuje:

- 1) *Zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt;*
- 2) *Opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie;*
- 3) *Odlawianie bezdomnych zwierząt;*
- 4) *Obligatoryjną sterylizację albo kastrację zwierząt w schroniskach dla zwierząt;*
- 5) *Poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;*
- 6) *Usypianie ślepych miotów;*
- 7) *Wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;*
- 8) *Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.*

§ 5. Cele programu

Celem niniejszego programu jest:

- 1) Zapobieganie wzrostu populacji zwierząt bezdomnych, w szczególności przez intensywną sterylizację i kastrację bezdomnych kotów i psów, a także usypianie ślepych miotów w uzasadnionych przypadkach;
- 2) Zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom, w szczególności poprzez poszukiwanie nowych właścicieli dla zwierząt;
- 3) Promowanie prawidłowych postaw i zachowań człowieka w stosunku do zwierząt oraz edukacja społeczeństwa w zakresie obowiązków spoczywających na właścicielach i opiekunach kotów i psów;
- 4) Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom.

II. OCENA AKTUALNEJ SYTUACJI ZWIĄZANEJ Z PROBLEMEM BEZDOMNYCH ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY CZŁUCHÓW

§ 1. Problem występowania bezdomnych zwierząt na terenie Gminy Człuchów

Bezdomność zwierząt jest zjawiskiem społecznym, z którym zmagają się większość jednostek samorządu terytorialnego, a głównymi czynnikami występowania tego zjawiska jest:

- 1) niekontrolowane rozmnażanie,
- 2) porzucanie zwierząt przez właścicieli,
- 3) ucieczki zwierząt,
- 4) łatwość pozyskiwania zwierząt,
- 5) panujące mody na dane rasy zwierząt,
- 6) brak edukacji i wiedzy społeczeństwa w zakresie metod zapobiegania bezdomności, ze szczególnym uwzględnieniem sterylizacji i kastracji.

§ 2. Podejmowane działania mające na celu rozwiązanie problemu występowania bezdomnych zwierząt na terenie Gminy Człuchów

W skład gminy Człuchów wchodzi 25 sołectw tj.: Barkowo, Biskupnica, Brzeźno, Bukowo, Chrzastowo, Czarnoszyce, Dębница, Dobojewo, Głędowo, Jaromierz, Jęczniki Wielkie, Jęczniki Małe, Kiełpin, Kołdowo, Krępsk, Mosiny, Nieżywieć, Polnica, Płonica, Rychnowy, Sieroczyn, Skarszewo, Stołczno, Wierzchowo-Dworzec, Wierzchowo, w których występuje problem związany z bezdomnością zwierząt.

W chwili obecnej na terenie Gminy Człuchów nie ma schroniska dla bezdomnych zwierząt, w związku z czym priorytetem stało się poszukiwanie potencjalnych osób, które będą w stanie przygarnąć odłowione zwierzęta.

W Gminie Człuchów odławianiem bezdomnych zwierząt zajmuje się rakarz OSKAR-LIVER Zbigniew Szulc Nieżywieć 60/1 77-300 Człuchów, przy współpracy pracownika Urzędu, sołtysów oraz lokalnej społeczności.

W zakresie swoich czynności ma on odłowione bezdomne zwierzę umieścić w gminnym przytulisku dla zwierząt (Człuchów ul. Plantowa 28), czyli w miejscu czasowego pobytu (do 14 dni) bezdomnych zwierząt nie będącym schroniskiem.

Działanie to ma na celu ustalenie właściciela zwierzęcia bądź jego ewentualnej adopcji.

W przypadku nie stwierdzenia właściciela czy braku adopcji, odłowione zwierzę trafia do schroniska w Chojnicach prowadzonego przez Chojnickie Stowarzyszenie Miłośników Zwierząt w Chojnicach ul. Igielska 24.

III. ZADANIA PRIORYTETOWE I KIERUNKI ICH REALIZACJI

Zadania priorytetowe niniejszego programu:

1. ZADANIE

ELEKTRONICZNE ZNAKOWANIE (CZIPOWANIE) ZWIERZĄT

KIERUNKI DZIAŁAŃ

Realizacja powyższego zadania, polegać będzie na sukcesywnym wprowadzaniu systemu elektronicznego znakowania (czipowania) zwierząt, w szczególności psów i kotów.

§ 1. Niniejsze zadanie realizowane będzie przez Urząd Gminy Człuchów przez:

- 1) prowadzenie czipowania psów i kotów, których właściciele zamieszkują na terenie gminy Człuchów.
- 2) prowadzenie rejestru właścicieli psów;
 - a) prowadzony rejestr pozwoli na:
 - szybką identyfikację właścicieli psów w przypadku ewentualnych pogryzień lub agresywnych zachowań psa;
 - nadzór nad przestrzeganiem porządku i czystości przez osoby utrzymujące psy;
 - kontrolę warunków w jakich przebywają zwierzęta;
 - b) Osobą odpowiedzialną za prowadzenie rejestru będzie wyznaczony przez Wójta Gminy Człuchów pracownik urzędu.
- 3) prowadzenie akcji edukacyjno – informacyjnych o elektronicznym znakowaniu psów i kotów.

§ 2. Urząd pokrywa koszty elektronicznego znakowania zwierząt, w szczególności psów i kotów, których właściciele zamieszkują terenie gminy Człuchów, na poniższych zasadach:

- 1) Urząd zawiera umowy z zakładami leczniczymi dla zwierząt lub specjalistycznymi firmami świadczącymi usługi elektronicznego znakowania psów i kotów (czipowania);
- 2) właściciel zwierzęcia, w celu wykonania usługi czipowania - elektronicznego oznakowania psa/kota na koszt gminy Człuchów, składa:

oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie swoich danych osobowych dla potrzeb wynikających z realizacji *Programu*,

w przypadku psów okazuje dowód szczepienia przeciwko wściekliźnie;

- 3) Urząd dokonuje zapłaty za wykonanie usługi bezpośrednio na konto zakładu leczniczego dla zwierząt lub specjalistycznej firmy świadczącej takie usługi.

2. ZADANIE

OGRANICZANIE POPULACJI BEZDOMNYCH ZWIERZĄT PRZEZ STERYLIZACJĘ I KASTRACJĘ

KIERUNKI DZIAŁAŃ

Realizacja powyższego zadania, polegać będzie na sterylizacji i kastracji bezdomnych zwierząt, w szczególności psów i kotów oraz prowadzenie akcji mających na celu zachęcenie właścicieli zwierząt do przeprowadzenia tego typów zabiegów:

Niniejsze zadanie realizowane będzie przez Urząd Gminy Człuchów przez:

- 1) wyrażanie zgody opiekunom kotów wolno żyjących (karmicielom) na zabiegi sterylizacji i kastracji w zakładach leczniczych dla zwierząt,
- 2) prowadzenie akcji zachęcającej właścicieli psów i kotów do wykonywania zabiegów sterylizacji i kastracji.

3. ZADANIE

ZAPEWNIENIE OPIEKI BEZDOMNYM ZWIERZĘTOM Z TERENU GMINY CZŁUCHÓW

KIERUNKI DZIAŁAŃ

Do czasu wybudowania planowanego schroniska na terenie Gminy Człuchów, zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom realizowane będzie przez:

- 1) przekazywanie bezdomnych zwierząt do adopcji. Do czasu adopcji zwierzęta przetrzymywane będą czasowo do 14 dni w gminnym przytulisku dla zwierząt w Człuchowie, ul. Plantowa 28.
- 2) w przypadku braku adopcji, odłowione zwierzę trafia do schroniska w Chojnicach prowadzonego przez Chojnickie Stowarzyszenie Miłośników Zwierząt w Chojnicach ul. Igielska 24.
- 3) zapewnienie schronienia dla zwierząt gospodarskich przez ich umieszczenie w gospodarstwie rolnym zlokalizowanym w Polnicy Nr 12, 77-300 Człuchów.

4. ZADANIE

SPRAWOWANIE OPIEKI NAD KOTAMI WOLNO ŻYJĄCYMI, W TYM ICH DOKARMIANIE

KIERUNKI DZIAŁAŃ

Sprawowanie opieki nad kotami wolno żyjącymi, w tym ich dokarmianie realizują:

- 1) Gmina Człuchów przez:
 - a) zakup i wydawanie karmy współpracującym z Gminą Człuchów wolontariuszom lub społecznym opiekunom (karmicielom) kotów wolno żyjących będzie się odbywać w okresie całego roku oraz wydawanie skierowań na leczenie zwierząt przy współpracy z lekarzami weterynarii w zakładach leczniczych dla zwierząt,
 - b) podejmowanie interwencji w sprawach kotów wolno żyjących przy udziale organizacji pozarządowych lub pracownika Urzędu.
- 2) organizacje pozarządowe przez realizację zadań publicznych obejmujących opiekę nad kotami wolno żyjącymi oraz podejmowanie interwencji w sprawach kotów wolno żyjących.

5. ZADANIE

POSZUKIWANIE NOWYCH WŁAŚCICIELI DLA BEZDOMNYCH ZWIERZĄT

KIERUNKI DZIAŁAŃ

Poszukiwanie nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt realizują:

- 1) Urząd przez prowadzenie działań zmierzających do pozyskiwania nowych właścicieli, którzy zdolni są zapewnić zwierzętom należyte warunki bytowania;
- 2) Urząd Gminy Człuchów przez promocję adopcji zwierząt;
- 3) Rakarz przez prowadzenie działań zmierzających do pozyskiwania nowych właścicieli;
- 4) organizacje pozarządowe przez prowadzenie akcji adopcyjnych i promocyjnych;
- 5) schronisko przez prowadzenie adopcji.

6. ZADANIE

ODŁAWIANIE BEZDOMNYCH ZWIERZĄT

KIERUNKI DZIAŁAŃ

Odławianie bezdomnych zwierząt z terenu Gminy Człuchów realizuje rakarz OSKAR-LIVER Zbigniew Szulc Nieżywiec 60/1 77-300 Człuchów, przy współpracy pracownika Urzędu, sołtysów oraz lokalnej społeczności.

W przypadku ustalenia tożsamości właściciela odłowionego zwierzęcia, wszelkie koszty związane z odłowem oraz ewentualnym leczeniem zwierzęcia ponosi jego właściciel.

7. ZADANIE

KONTROLA WARUNKÓW W JAKICH UTRZYMYWANE SĄ ZWIERZĘTA

KIERUNKI DZIAŁAŃ

Kontrola warunków w jakich utrzymywane są zwierzęta prowadzona będzie przez:

- 1) Upoważnionych pracowników Urzędu Gminy Człuchów, która w ramach prowadzonej kontroli zwróci szczególną uwagę na spełnienie zasad dotyczących trzymania zwierząt na uwięzi, tj.:

Osoba utrzymująca zwierzę domowe ma obowiązek zapewnić mu pomieszczenie chroniące je przed zimnem, upałami i opadami atmosferycznymi, z dostępem do światła dziennego, umożliwiające swobodną zmianę pozycji ciała, odpowiednią karmę i stały dostęp do wody.

Zabrania się trzymania zwierząt domowych na uwięzi w sposób stały dłużej niż 12 godzin w ciągu doby lub powodujący u nich uszkodzenie ciała lub cierpienie oraz niezapewniający możliwości niezbędnego ruchu. Długość uwięzi nie może być krótsza niż 3 m.

- 2) Organizacje pozarządowe.

8. ZADANIE

EDUKACJA MIESZKAŃCÓW GMINY CZŁUCHÓW W ZAKRESIE OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI

KIERUNKI DZIAŁAŃ

Gmina Człuchów w ramach *Programu* prowadzi we współpracy z organizacjami pozarządowymi, działania edukacyjne m.in. w zakresie odpowiedzialnej i właściwej opieki nad zwierzętami, ich humanitarnego traktowania, propagowania sterylizacji i kastracji oraz czipowania, a także adopcji zwierząt bezdomnych.

Działania edukacyjne skierowane będą głównie do najmłodszych mieszkańców Gminy Człuchów. Bardzo ważną rolę odegrają placówki oświatowe, w których planuje się przeprowadzenie zajęć edukacyjnych mających na celu zwrócenie uwagi dzieci na cierpienie zwierząt bezdomnych oraz przebywających pod opieką ludzi.

Ponadto planowana jest organizacja wyjazdów uczniów szkół podstawowych do schronisk dla bezdomnych zwierząt, które w bezpośredni sposób pozwolą pokazać ból i cierpienie jakie doznają porzucane i źle traktowane zwierzęta.

9. ZADANIE

USYPIANIE ŚLEPYCH MIOTÓW ZWIERZĄT, ZGODNIE z art. 11a ust. 2 pkt 6 USTAWY O OCHRONIE ZWIERZĄT Z DNIA 21 SIERPNIĄ 1997 ROKU

KIERUNKI DZIAŁAŃ

- 1) prowadzenie edukacyjnych działań w zakresie zmniejszenia populacji bezdomnych, w szczególności psów i kotów;
- 2) usypianie ślepych miotów może nastąpić wyłącznie przez lekarza weterynarii w lecznicy dla zwierząt i w gabinecie weterynaryjnym w schronisku – obowiązuje humanitarne postępowanie pracownika w stosunku do zwierzęcia;
- 3) zwłoki usypionych zwierząt muszą być odpowiednio zabezpieczone do czasu zabrania ich przez odpowiednie służby, które tym się zajmują;
- 4) współpraca z zakładami leczniczymi dla zwierząt na dokonywanie zabiegów usypiania ślepych miotów;

10. ZADANIE

ZAPEWNIENIE CAŁODOBOWEJ OPIEKI WETERYNARYJNEJ W PRZYPADKACH ZDARZEŃ DROGOWYCH Z UDZIAŁEM ZWIERZĄT

- 1) W przypadku zdarzeń drogowych na terenie gminy Człuchów z udziałem bezdomnych zwierząt całodobową opiekę weterynaryjną sprawuje Przychodnia Weterynaryjna Anna, Józef Spieszny 77-300 Człuchów ul. Sienkiewicza 1m.

IV. FINANSOWANIE PROGRAMU

Środki finansowe na realizację zadań wynikających z *Programu* pochodzić będą z budżetu Gminy Człuchów.

Lp.	ZADANIA	ŚRODKI FINANSOWE (w zł)	JEDNOSTKI REALIZUJĄCE
1.	ZADANIE nr 1 - Elektroniczne znakowanie (czipowanie) zwierząt	1.000,00	Urząd Gminy Człuchów
2.	ZADANIE nr 2 - Ograniczanie populacji bezdomnych zwierząt poprzez sterylizację i kastrację zwierząt domowych	15.600,00	Urząd Gminy Człuchów
3.	ZADANIE nr 3 - Zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom z terenu gminy Człuchów	15.500,00	Urząd Gminy Człuchów
4.	ZADANIE nr 4 - Sprawowanie opieki nad kotami wolno żyjącymi, w tym ich dokarmianie	4.500,00	Urząd Gminy Człuchów
5.	ZADANIE nr 5 - Poszukiwanie nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt	500,00	Urząd Gminy Człuchów
6.	ZADANIE nr 6 - Odławianie bezdomnych zwierząt	20.400,00	Urząd Gminy Człuchów
7.	ZADANIE nr 7 – Kontrolowanie warunków w jakich utrzymywane są psy	500,00	Urząd Gminy Człuchów
8.	ZADANIE nr 8 - Edukacja mieszkańców gminy Człuchów w zakresie opieki nad zwierzętami	500,00	Urząd Gminy Człuchów Placówki oświatowe
9.	ZADANIE nr 9 - Usypianie ślepych miotów zwierząt, zgodnie z art.11a ust.2 pkt 6 ustawy o ochronie zwierząt z dnia 21.08.1997 roku	500,00	Urząd Gminy Człuchów
10.	ZADANIE nr 10 - Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt	1.000,00	Urząd Gminy Człuchów
	OGÓLEM	60.000,00	

Uzasadnienie

Art. 11a. ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt nakłada na radę gminy obowiązek określenia corocznie do dnia 31 marca, w drodze uchwały, programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt.

Zgodnie z wymogiem art. 11a ust. 7 ustawy o ochronie zwierząt projekt programu był konsultowany z Powiatowym Lekarzem Weterynarii, organizacjami społecznymi, których statutowym celem jest ochrona zwierząt, dzierżawcami lub zarządcami obwodów łowieckich, działającymi na terenie gminy.

Podjęcie przez Radę Gminy Człuchów niniejszej uchwały, w celu realizacji nałożonych ustawą na gminę obowiązków w zakresie zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom oraz zapobiegania tej bezdomności, jest uzasadnione.